

Skrot blir till kulturhus

16

När medlemmarna i Kulturkampanjen tog över SVT:s uttjänta lokaler åkte de fast för olaga intrång. I tre år har de försökt hyra ett hus utan att lyckas. Nu bygger de själva ett kulturhus vid Högdalstoppens fot.

TEXT: ÅSA GÖRNERUP FAITH-ELL • FOTO: MONA-LISA DJERF

Här blir containrarna ett nytt kulturhus

Victor Marx slår efter de små, envisa myggorna som nyligen kläckts i diket som utgör gränsen mellan Farsta och Vantörs stadsdel.

– Voj, voj, det är svårt att vara här i kväll, säger 23-åringen och skakar på huvudet som är fullt av dreadlocks.

Han avbryter jobbet med att bära grova plankor och går in i det nybyggda kulturhuset för att hämta ett myggstift.

– Vill ni ha? frågar Victor och rollar ansiktet med ett medel som luktar manlig deodorant.

Tillsammans med de andra medlemmarna i föreningen Kulturkampanjen har han i sommar byggt ett kulturhus som inte liknar något annat. På en gammal parkering mellan Magelungsvägen och Snösättravägen vilar nu det flyttbara huset på staplade containrar. I fasaden har allehanda fönster och spegeldörrar satts in.

– Det är inte vi som valt platsen, det var den som föll för oss. Vi fick inte tillstånd att hyra någon annan plats, men det är billigt och kostar bara 600 kronor i månaden, säger Victor Marx, som studerar till arkitekt och är uppvuxen i Bagarmossen.

NÄR KULTURHUSET ÄR KLART ska det bland annat vara en plats för konserter, diskussioner, föredrag och en kulturverkstad. Hur länge återstår att se. Då Kulturkampanjen bara har fått tillfälligt bygglov i fem år är även byggkonceptet för huset tillfälligt. Gavelväggarna, som är byggda i delar, kan lyftas ner och skjutas in i godsbehållarna tillsammans med takstolarna.

Just den här vardagskvällen är det bara Victor Marx som arbetar, då det mest snickras på helgerna så här års. Annat var det i somras. Vid starten den 5 juni var ett tjugotal personer här tio timmar om dagen.

– Vi till och med sov här ute för att vakta våra verktyg. Vi har jobbat hela semestern för att bygga ett hus som vi vill använda.

Tanken med bygget är att de ska återanvända material så långt det är möjligt. Fönsterblecken är utbankade stuprör, dörrarna fick de när några portar renoverades på Södermalm och fönstren har de hittat i olika sopcontainrar.

– Men Sverige är ett svårt land att bo i. Att plocka ur containrar är olagligt, jag vet folk som har blivit dömda för det.

Allt som allt har kulturhuset hittills kostat 200 000 kronor. Av pengarna har en fjärdedel gått till "byråkrati", som bygglov, byggnämnan och olika besiktningar. Ännu är ingen el indragen, något som kostar lika mycket som hela huset. En stor del av pengarna har de fått via Jak-banken, som står för jord, arbete och kapital.

– Syndikalisterna har sparat pengar där. Vi har fått deras sparpoäng så att vi har kunnat ta lån för motsvarande summa, 150 000 kronor.

Resten, cirka 70 000 kronor, har Kulturkampanjen fått ihop genom att arrangera spelningar, stödfester, föredrag med mera.

– Vi har snickare i gruppen. Om någon vill göra om hemma kan vi komma och renovera lite. Det vore himla bra, det är lite jobbigt att dra in alla pengar genom insamling.

VICTOR MARX LÄMNAR MYGGEN och går in och sätter sig i huset, än så länge bara ett stort luftigt rum med högt i tak. Han berättar att Kulturkampanjens historia egentligen började för tre år sedan. Någon upptäckte att SVT:s 10 000 kvadratmeter stora lokaler vid Stadions t-banestation stod tomma och olästa. I en sal stor som en fotbollsplan började de bygga en kåkstad.

– Vi mejlade Vasakronan och socialborgarrådet Margareta Olofsson med en gång och skrev att vi hade börjat bygga upp kulturaktiviteter i lokalerna. Vi fick till ett möte med Margareta Olofsson, men fastighetsföretaget vägrade komma.

Två dagar senare körde polisen ut dem. Efter ytterligare

Inuti huset är det ännu bara ett stort rum, men när allt är klart ska här sjuda av olika aktiviteter.

en vecka revs stället och medlemmarna i Kulturkampanjen blev dömda för olaga intrång.

– Vi fick betala 1 000 kronor var, men jag tycker inte att vi gjorde något olagligt. Jag gillar inte ordet ockupation och uppfattade det inte som det. Dessutom är Vasakronan statligt ägt, så vi är delägare, säger Victor Marx.

Men föreningen gav sig inte, utan letade vidare. Till sist fick de höra talas om tomten vid Högdalstoppen som ingen ville ha. Föreningen beslöt att man själva skulle bygga ett

hus, men även denna gång stötte de på patrull. Enligt Victor försökte Vantörs stadsdel stoppa dem genom att hävda att bygget var odemokratiskt, eftersom det inte var en del av stadsförnyelseprojektet.

– Argument två var att på skidbacksparkeringen skulle det parkeras bilar. Vi trodde det var kört igen då vi plötsligt fick brev från stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stad som bemötte argumenten. De skrev att bygget inte krockade med stadsbyggnadsprojektet. Eftersom parkeringen är

5 000 kvadratmeter stor menade de att det finns plats för både bilar och huset. Det är kul att de vågade ha en annan åsikt.

UTOMHUS HAR MYGGORNA FÖRSVUNNIT och syrsornas spelande överröstar ljudet från bilarna. Det är dags för Victor att åka hem till bostadsrätten på Ringvägen. I förbifarten berättar han att han tidigare bodde i ett plåtskjul vid ett gammalt lager i Albano.

– Jag passade på att duscha när jag tränade aikido och hade bra kontakt med dem i macken och korvkiosken som låg i närheten. Enda nackdelen var att det blev kallt så här års.

Den gången gick hans pappa in som borgenär när sonen behövde ett hus. Nu har Victor och de andra i Kulturkampanjen löst det på egen hand.

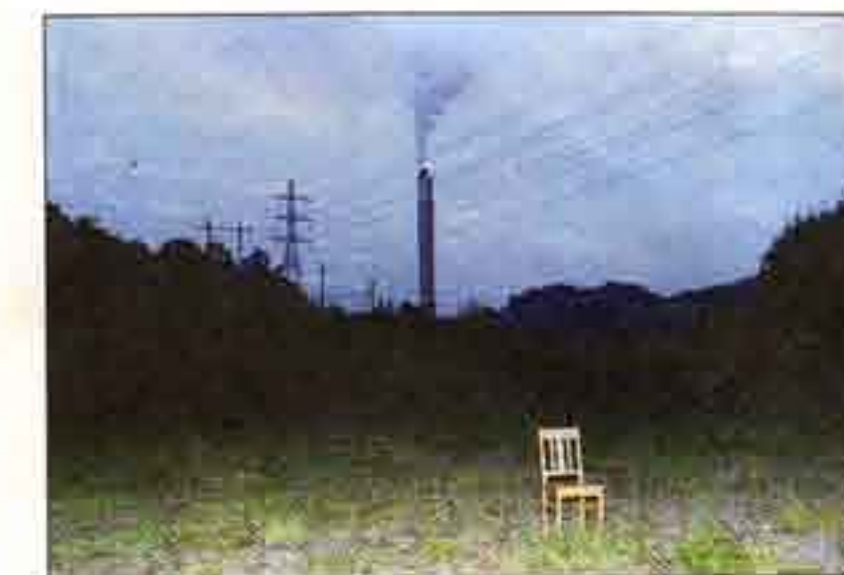
– Det har varit en himla röra med allting, men ett kulturhus blev det i alla fall.

Victor Marx studerar till arkitekt och mycket av hans tid går åt till kulturhuset.

Huset byggs ihop av containrar och gammalt byggmateriel man fått tag på.

En ensam stol har blivit till ett konstprojekt framför Högdalsverket.

Alla får hjälpa till

Kulturkampanjen: "Från början hade vi en fullt fungerande platt organisationsform, men vi tvingades skapa en förening, eftersom politikerna inte ville prata med oss annars", säger Victor Marx.

Frihetligt kulturhus: Kulturhuset ska vara självförvaltad och oberoende av stat och kommersiella intressen.

Medlemmar: Cirka 15 personer från 15 till 60 år. Kulturkampanjens syfte: Överbrygga klyftor mellan olika grupper i samhället.

Aktiviteter: Kulturhuset ska användas till konserter, diskussioner, föredrag, kulturverkstad med mera. Planer finns även på en verkstad, där till exempel bikerpunk kan bygga om cyklar så att de blir extremt höga eller ledade på flera ställen.

Bygge: Söndagar klockan 13–18 är alla välkomna att bygga på kulturhuset.

Hemsida: Läs mer om Kulturkampanjen på www.kulturkampanjen.se.